

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO: World Trade Organization) ตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2537¹ ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องรับพันธกรณี เงื่อนไข และข้อตกลงต่างๆ ขององค์การการค้าโลกเช่นเดียวกับประเทศสมาชิกอื่นๆ ซึ่งมีผลมาจากข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS: General Agreement on Trade in Services) ภายใต้ข้อตกลงนี้ ประเทศไทยต้องเปิดตลาดเสรีบริการให้แก่ต่างชาติที่เข้ามาประกอบธุรกิจและอาชีพต่างๆ ในประเทศมากขึ้น โดยจะต้องเปิดแบบก้าวหน้าเป็นลำดับ วิชาชีพสถาปัตยกรรมเป็นงานสาขาบริการที่ได้รับผลกระทบตามข้อตกลงนี้ ทั้งการบริการด้านธุรกิจว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม และสาขาบริการอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การก่อสร้าง และวิศวกรรมที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง เป็นต้น

จากข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) เมื่อการเปิดตลาดเสรีบริการเต็มรูปแบบแล้ว สถาปนิกต่างชาติสามารถเข้ามาแข่งขันให้บริการงานสถาปัตยกรรมภายในประเทศไทยได้อย่างถูกกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบแก่วงการวิชาชีพสถาปัตยกรรม เช่น การที่สถาปนิกไทยเสียเปรียบสถาปนิกต่างชาติในการแข่งขันเนื่องจากมาตรฐานการทำงานที่แตกต่างกัน เป็นผลต่อเนื่องทำให้วงการวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยต้องเร่งพัฒนามาตรฐานแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการเพื่อรองรับการแข่งขันที่มาตรฐานในการทำงานที่สูงขึ้น

นอกจากการข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ที่ผลักดันให้เกิดการเปิดเสรีการค้าบริการในการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมแล้วนั้น ประเทศไทยยังถูกผลักดันโดย APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) ภายใต้โครงการ The APEC Architect Project ซึ่งมีความพยายามผลักดันให้เปิดเสรีทางการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสากล (International License) สามารถทำงานได้ทุกประเทศในกลุ่ม APEC ภายใต้เงื่อนไขของใบอนุญาต

จากการที่กระแสโลกาภิวัตน์ได้หลั่งไหลเข้ามา มีผลกระทบต่อแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการในประเทศไทย วงการวิชาชีพโดยสภาสถาปนิกได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้มีการศึกษาและเร่งเตรียมความพร้อมในเรื่องนี้ โดยเริ่มจากการจัดทำร่างระเบียบว่าด้วยมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ (สาขาสถาปัตยกรรมหลัก) สำหรับยกมาตรฐานวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย เพื่อรองรับการเข้ามาทำงานของสถาปนิกต่างชาติภายใต้ขอบเขตและเงื่อนไขที่ไม่ทำให้สถาปนิกไทยเสียเปรียบสถาปนิกต่างชาติ และสถาปนิกไทยสามารถทำงานร่วมกับสถาปนิกต่างชาติได้ และทางสมาคมสถาปนิกสยาม ใน

¹ เศรษฐกิจการพาณิชย์, กรม. องค์การการค้าโลก (กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, 2544), หน้า 10

พระบรมราชูปถัมภ์ กำลังดำเนินการจัดทำ คู่มือสถาปนิก เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพและบริการให้แก่สถาปนิก

ในทางกลับกัน การเปิดเสรีทางการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมทำให้สถาปนิกไทยสามารถแข่งขันรับงานออกแบบในต่างประเทศได้อย่างถูกกฎหมาย นอกจากการเตรียมความพร้อมรับมือสถาปนิกต่างชาติที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยการศึกษาถึงแนวทางการแก้ปัญหาและผลกระทบต่อการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) เท่านั้นไม่เพียงพอในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดขึ้น ควรมีการเตรียมความพร้อมในการที่จะส่งเสริมสถาปนิกไทยให้สามารถออกไปแข่งขันกับสถาปนิกต่างชาติในการรับงานออกแบบต่างประเทศได้

ในขณะที่ช่วงปี พ.ศ. 2538-2540 ที่ผ่านมามีประเทศไทยเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ เนื่องจากการขยายตัวในการลงทุนที่รวดเร็วเกินไป และการกู้เงินจากต่างชาติมาลงทุนในด้านอสังหาริมทรัพย์ที่มากเกินไป สถานะการเงินที่เป็นจริงของประเทศ ส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรมการก่อสร้าง เป็นผลทำให้การก่อสร้างโครงการต่างๆ หยุดชะงักเนื่องจากไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการก่อสร้าง ส่งผลกระทบต่อสถาปนิกมีงานออกแบบน้อยลง จึงเกิดการปรับตัวของวิชาชีพสถาปัตยกรรม เช่น การเริ่มหางานออกแบบจากต่างประเทศ การเป็นผู้เชี่ยวชาญการออกแบบเฉพาะด้าน เช่น สถาปัตยกรรมไทย เทคโนโลยีการก่อสร้าง เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมกายภาพ การอนุรักษ์สถาปัตยกรรม รวมทั้งการขยายขอบเขตการให้บริการออกไปสู่ขอบเขตที่เกี่ยวข้อง เช่น การบริหารโครงการ (Project Management) การบริหารการก่อสร้าง (Construction Management) การบริหารทรัพยากรกายภาพ (Facilities Management) เพื่อที่จะพยุงตัวให้รอดพ้นวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

ในการแก้ปัญหาวิกฤตการณ์วิชาชีพสถาปัตยกรรมนั้น การไปรับงานออกแบบจากต่างประเทศถือเป็นโอกาสทางวิชาชีพที่สำคัญแนวทางหนึ่ง จนกระทั่งมีการจัดตั้ง FEDCON (The Federation of Design and Construction Service of Thailand) ซึ่งเป็นการร่วมมือกันของ 9 สมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการบริการการออกแบบและก่อสร้าง เพื่อเป็นศูนย์กลางและช่วยผลักดันในเรื่องนี้ ในขณะที่มีการเตรียมความพร้อมออกไปรับงานออกแบบจากต่างประเทศนั้น แต่สถาปนิกไทยยังขาดแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพและบริการ ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับของสากล สถาปนิกไทยโดยทั่วไปไม่สามารถปฏิบัติวิชาชีพตามมาตรฐานสากล (professional standard) ทั้งในการนำเสนอขั้นตอนในการออกแบบสถาปัตยกรรมและในการกำหนดแบบและรายละเอียดที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, 2541) รวมไปถึงการจัดการระบบเอกสารต่างๆ ในเอกสารสัญญาและเอกสารต่างๆ ที่มีการสื่อสารกันในช่วงระหว่างดำเนินงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นข้อเสียเปรียบเมื่อเกิดปัญหาที่จะต้องทำการตกลงตามมาตรฐานการทำงานหรือตามเอกสารสัญญาต่างๆ ที่เป็นสากล

จากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการว่าด้วยเรื่อง “สถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตแห่งวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย” ในงานสถาปนิก 41 เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาของวิชาชีพ

สถาปัตยกรรม พบว่าปัญหาการขาดขอบเขตการให้บริการและมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ เป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งที่มีผลต่อสถานการณ์ของวิชาชีพ (พิศิษฐ์ โรจนวานิช, 2541) ถึงแม้การปฏิบัติวิชาชีพในประเทศไทยเองยังไม่มีมาตรฐานเพียงพอ แต่การปฏิบัติงานก็ยังสามารถทำกันได้ เมื่อเกิดปัญหาก็จะแก้กันไปตามแนวทางของแต่ละสำนักงานหรือผู้ประกอบการวิชาชีพ แต่การไปทำงานต่างประเทศนั้นนอกเหนือจากความสามารถในการติดต่อสื่อสารที่เป็นภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาสากลแล้ว จะต้องสามารถที่จะเข้าใจระบบและมาตรฐานในการทำงานที่เป็นแบบสากลได้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและประสานงานร่วมกับสถาปนิกท้องถิ่นได้ และลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น นอกจากนั้นในกรณีที่เกิดปัญหาก็สามารถแก้ปัญหาในแนวทางที่สากลยอมรับได้

ในปัจจุบันนี้มีกลุ่มสถาปนิกไทยที่มีความพร้อมและมีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศ หรือการปฏิบัติวิชาชีพในต่างประเทศที่มีมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติเป็นที่ยอมรับของสากล การรับงานออกแบบต่างประเทศนอกจากแก้ปัญหาการพุงตัวเพื่อให้ผ่านภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของสถาปนิกไทยแล้ว ถือได้ว่าเป็นการเปิดโลกทัศน์ในการศึกษาแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการ เพื่อนำมาพัฒนามาตรฐานการประกอบวิชาชีพของสถาปนิกไทย นอกจากนี้ยังเป็นการขยายโอกาสทางวิชาชีพและแสดงถึงพัฒนาการเรื่องการประกอบวิชาชีพสถาปนิกไทยให้เป็นที่ยอมรับของสากล เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องเปิดตลาดเสรีบริการตามข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) จึงควรเตรียมความพร้อมในการออกไปปฏิบัติวิชาชีพและการบริการรับงานออกแบบต่างประเทศ ไปพร้อมๆ กับการเตรียมความพร้อมตั้งรับแก้ปัญหาในประเทศ

จากสถานการณ์ปัจจุบันการสร้างกรอบความคิด (Conceptual model) ไม่สามารถอาศัยการคาดคะเนด้วยประสบการณ์และความรู้สึก (insight) แล้วทำการสรุปรวบรัดสร้างเป็นภาพที่ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ หากต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ การค้นคว้าวิจัย (Research) (พิศิษฐ์ โรจนวานิช, 2541: 36) จากสถานการณ์และปัญหาดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาขอบเขตและแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการที่เป็นสากล เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการรับงานออกแบบต่างประเทศของสถาปนิกไทย รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการรับงานออกแบบต่างประเทศ และศึกษาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่ต้องการรับงานออกแบบต่างประเทศ รวมทั้งเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการในประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหาแนวทางการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาปัตยกรรมในประเทศไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาขอบเขตและมาตรฐานการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมของที่เป็นสากลและของประเทศไทย
2. ศึกษาความสำคัญของการรับงานออกแบบต่างประเทศ รวมทั้งโอกาส ประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการที่สถาปนิกไทยรับงานออกแบบจากต่างประเทศ
3. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพ และการบริการในการรับงานออกแบบต่างประเทศของสถาปนิกไทย
4. ศึกษาหาปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการในการรับงานออกแบบต่างประเทศของสถาปนิกไทย

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1. แนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาปัตยกรรมที่จะทำการศึกษาคงครอบคลุมเกี่ยวกับการให้บริการงานออกแบบสถาปัตยกรรม² ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 9 พ.ศ. 2542 ออกความตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 ไม่ครอบคลุมถึงงานอำนวยความสะดวกก่อสร้าง งานพิจารณาตรวจสอบ งานวางโครงการและงานแผนผังบริเวณ และงานให้คำปรึกษา แต่จะเป็นการศึกษาภายในขอบเขตการให้บริการที่ผู้ออกแบบสถาปัตยกรรมทำงานและครอบคลุมไปถึงเท่านั้น
2. การศึกษาแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาปัตยกรรม อ้างอิงกับมาตรฐานการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมของนานาชาติที่เป็นสากล โดยศึกษาจากข้อกำหนดของ AIA (American Institute of Architects) และ RIBA (The Royal Institute of British Architects) ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับ
3. ปัจจัยที่มีผลกระทบในการรับงานออกแบบต่างประเทศของสถาปนิกไทยในการศึกษาค้างนี้จะศึกษาเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการ ในหัวข้อดังต่อไปนี้เท่านั้น
 - 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการโครงการ (Architectural Process)
 - 3.2 ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบและมาตรฐานการประกอบวิชาชีพของสถาปนิก
 - 3.3 องค์ความรู้ในการสร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรม

² งานออกแบบ หมายถึง การกำหนดรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ใช้ในการก่อสร้างหรือที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง รวมทั้งการศึกษา การวางแผน การกำหนดขอบเขต และการพิจารณารูปแบบสถาปัตยกรรม เพื่อการก่อสร้าง หรือที่เกี่ยวกับการก่อสร้าง

3.4 การดำเนินธุรกิจ การบริหารจัดการสำนักงาน การจัดการด้านสัญญา และการคิดค่าบริการ

3.5 การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมข้ามชาติ (Practice in a Host Nation)

4. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องและมีโอกาสในการปฏิบัติวิชาชีพพหุแบบสถาปัตยกรรมในต่างประเทศและรับงานออกแบบต่างประเทศมีจำนวนจำกัด จึงใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) ซึ่งหมายถึงสถาปนิกที่มีประสบการณ์ทำงานหรือรับงานออกแบบในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก³ เป็นส่วนใหญ่

1.4 ข้อจำกัดของการศึกษา

1. ข้อจำกัดในด้านเวลาในการศึกษา เนื่องจากการทำการศึกษาครั้งนี้มีเวลาเป็นตัวกำหนดกรอบในการศึกษาทำให้การวิเคราะห์ผลข้อมูลมีผลอยู่ในช่วงเวลาขณะทำการศึกษา และเป็นเพียงแนวความคิดหรือแนวทางเบื้องต้นเท่านั้น
2. ข้อจำกัดในเลือกตัวอย่าง เนื่องจากการศึกษานี้เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้คุณสมบัติตามที่ต้องการ และถูกจำกัดด้วยความยากในการหาตัวอย่าง ประกอบกับข้อจำกัดในด้านเวลาในการศึกษา ทำให้จำนวนตัวอย่างที่ได้มีน้อย จึงถือเป็นความเห็นของผู้มีประสบการณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกไว้เพื่อใช้ในการศึกษาและเสนอแนวทางครั้งนี้เท่านั้น มิได้เป็นตัวแทนของสถาปนิกทั้งหมด
3. ข้อจำกัดในเรื่องข้อมูล การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการรับงานออกแบบต่างประเทศเป็นเรื่องใหม่ และข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลที่ได้มีการบันทึกไว้ เป็นประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง เป็นผลให้รายละเอียดข้อมูลที่ได้บางครั้งจึงไม่สมบูรณ์เนื่องจากข้อจำกัดในการเปิดเผยข้อมูลทางธุรกิจ

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1. การรับงานออกแบบต่างประเทศ หมายถึง ผู้ขายบริการงานออกแบบจากประเทศไทย โดยสำนักงานออกแบบอยู่ในประเทศไทย ส่งบริการจากประเทศไทยไปยังประเทศผู้ซื้อหรือ

³ สาขาสถาปัตยกรรมหลัก ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 9 พ.ศ.2542 ออกความตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508 หมายถึง ชนิดงานที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ ซึ่งต้องขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร รวมทั้งโบราณสถานตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เว้นแต่ (ก) อาคารอยู่อาศัยที่มีพื้นที่ใช้สอยไม่เกิน 150 ตารางเมตร (ข) อาคารเพื่อการเกษตร เช่น โรงนา อาคารเก็บวัสดุทางการเกษตร หรือ อุ้งฉาง ที่มีพื้นที่ใช้สอยไม่เกิน 400 ตารางเมตร

ประเทศที่ก่อสร้างโครงการเท่านั้น (Cross-border supply ตามรูปแบบการจัดให้บริการ⁴ภายใต้ GATS) ไม่รวมถึงการให้บริการออกแบบผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ในลักษณะการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแบบอาคารต่างๆ และการที่สถาปนิกไทยไปรับจ้างทำงานออกแบบในสำนักงานออกแบบต่างประเทศ

2. สถาปนิกไทย หมายถึง สถาปนิกที่มีสัญชาติไทย ทำงานในสำนักงานออกแบบที่มีที่ตั้งและจดทะเบียนในประเทศไทย โดยไม่จำกัดว่าสำนักงานนั้นเป็นสำนักงานของชาวไทยหรือชาวต่างชาติ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้เกิดความเข้าใจมาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมและการให้บริการออกแบบที่เป็นสากล
2. เพื่อให้ทราบแนวโน้ม ประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย และปัญหาที่เกิดขึ้น จากการรับงานออกแบบต่างประเทศของสถาปนิกไทย รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการของสำนักงานสถาปนิกไทยที่รับงานออกแบบจากต่างประเทศ
3. เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพ และการบริการในการรับงานออกแบบต่างประเทศของสถาปนิกไทย
4. เพื่อให้ทราบแนวทางในการเตรียมตัวในการรับงานออกแบบต่างประเทศ และแนวทางการแก้ปัญหาการปฏิบัติวิชาชีพและบริการที่จะเกิดขึ้น ก่อนการไปรับงานออกแบบต่างประเทศของสำนักงานสถาปนิก ซึ่งเป็นกระบวนการป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิดปัญหาขึ้น (Pro - Active)
5. เพื่อให้ทราบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมและการให้บริการออกแบบให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล

1.7 วิธีการดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาบริทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
 - ศึกษามาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยาม รวมทั้งมาตรฐานของ AIA และ RIBA เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงมาตรฐานแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการที่เป็นที่ยอมรับของสากลเปรียบเทียบกับที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย

⁴ การค้าบริการระหว่างประเทศ สามารถทำได้ 4 รูปแบบ (Mode of Supply) คือ Cross-border Supply, Consumption Aboard, Commercial Presence, Presence of Natural Persons

- ศึกษาบทความ เอกสาร งานวิจัยและบทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเปิดการค้าเสรีภายใต้กรอบข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ สถาบันตุลาการ และร่างมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ(สาขาสถาบันตุลาการหลัก) ของสภาสถาปนิก ว่าด้วยเรื่องการปฏิบัติวิชาชีพสถาบันตุลาการข้ามชาติ
 - ศึกษาทฤษฎี บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติวิชาชีพและบริการสถาบันตุลาการในประเทศไทยและสากล
 - ศึกษาบทความ เอกสาร งานวิจัยและบทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดในการปฏิบัติวิชาชีพและบริการสถาบันตุลาการในประเทศไทยและสากล
 - ศึกษาบทความ เอกสาร งานวิจัยและบทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาบันตุลาการในต่างประเทศของสถาปนิกไทย
2. ศึกษาจากประสบการณ์การประกอบวิชาชีพประกอบกับการศึกษาทฤษฎี โดยสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศ และผู้ที่เคยปฏิบัติวิชาชีพสถาบันตุลาการในต่างประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพและการบริการสถาบันตุลาการในการรับงานออกแบบต่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบ
 3. สรุป รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปริทัศน์วรรณกรรม และผลจากการสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมประเด็นหลักและประเด็นรองในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
 4. สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม นำไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง และทำการปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นก็นำไปใช้ทำการเก็บข้อมูล
 5. เก็บข้อมูลภาคสนามจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งประชากรเป็น 4 กลุ่ม คือ
 - 5.1 สถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศมาก คือมีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศอย่างต่อเนื่องมากกว่า 10 ปี หรือ มากกว่า 10 โครงการ
 - 5.2 สถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศปานกลาง คือมีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศอย่างต่อเนื่องมากกว่า 5 ปีแต่ไม่เกิน 9 ปี หรือ มากกว่า 5 โครงการแต่ไม่เกิน 9 โครงการ
 - 5.3 สถาปนิกที่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศน้อย คือ มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบต่างประเทศอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 1 ปีแต่ไม่เกิน 4 ปี หรือ อย่างน้อย 1 โครงการแต่ไม่เกิน 4 โครงการ
 - 5.4 สถาปนิกที่ไม่มีประสบการณ์ในการรับงานออกแบบจากประเทศ แต่มีประสบการณ์การออกแบบสถาบันตุลาการในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3 ปี ซึ่งมีความสนใจในการรับงานออกแบบต่างประเทศ หรือเคยพยายามที่จะรับงานออกแบบจากต่างประเทศ

6. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อสรุปผลและวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ แล้วนำเสนอผลในรูปของตาราง และการบรรยายสรุปผล เพื่อหาประเด็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งแนวทางการแก้ปัญหา
7. วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะต่อไป